

Energia- és klímapolitika: A „továbbra is így” tévút lenne

Németországban a szakemberek végre kezdik hallatni a hangjukat, hogy az új kormányt a klímapolitika megváltoztatására kényszerítsék. Az SPD, CDU és FPD energia- és klímaszakértői **14 intézkedést** javasolnak a koalíciós tárgyalásokba való bevonásra, hogy Németország energiaellátása biztosítható legyen. Erről számol be **Katrin Sumpf**, amelynek lényegi tartalmát ismertetjük.¹

A politikai szakértőket a Németországban kialakult energiakrízis, a gáz- és áramárak emelkedése kényszerítette megszólalásra, mert „ez így nem mehet tovább”.

Már most látható, télen energiahányos állapotokkal kell számolni

A németországi erőműpark az érvényes törvények értelmében 2030-ig a mai 90 000 MW-ról 75 300 MW-ra csökken. Prognózis szerint viszont 81 800 MW-os téli csúcsgény várható. Ez azt jelenti, hogy jelentős áramimportra lesz szükség.

A lipcsei árambörzén az áram ára a háromszorosára emelkedett, ami lényegesen kihat az ipar és az egyes vállalatok termelési költségeire. A lakossági áramár a 32 eurócent/kWh-ról 40 eurócent/kWh-emelkedett. A szakemberek figyelmeztetnek, **ha Németország klíma- és energiapolitikája sürgősen nem változik meg, akkor extrémális energiaszűkösség fog bekövetkezni**, és fogyasztók kikapcsolására lesz szükség. Ez további áremelkedésekkel fog járni. Az áramkorlátozások a német ipar versenyképességét és a jólétünket fogják akut módon veszélyeztetni.

14 intézkedés, amelyeket haladéktalanul be kell vezetni

A szakértők a koalíciós tárgyalások, valamint a jövőbeni klíma- és energiapolitika területén az alábbi halaszthatatlan intézkedéseket tartják szükségesnek:

1. Atomerőművi moratórium. Az új kormány frakciói a szövetségi parlamentben késlekedés nélkül nyújtsanak be egy javaslatot az atomtörvény módosítására. A 2011-ben, az atomerőművek leállítására vonatkozó törvényt a még üzemelő 6 atomerőműre fel kell függeszteni addig, amíg a hiányzó energia megújuló- és gázerőművekkel nem pótolható.

2. Gázerőművi program. A szövetségi kormány azonnal döntsön egy gázerőművi létesítési program mellett, a 2019 évi szénbizottsági zárójelentés figyelembevételével. A szükséges kapacitás nagyságának meghatározásához a kormány vonjon be külső szakértőket, akik a szükséges áramhiány megállapításakor vegyék figyelembe az előforduló minimális megújuló teljesítményt, és a 15 napos szélcsendes időszakot, amint ez 2021 szept. 1. és 15.-e között bekövetkezett. A gázerőművek rendelkezzenek szén-dioxid leválasztókkal.

¹ Katrin Sumpf: Energie- und Klímapolitik: Ein „Weiter so“ wäre ein Irrweg. EIKE, Okt. 21, 2021

3. A szén-dioxid megkötés tilalmának megszüntetése. Azok a hagyományos erőművek, amelyek a füstgázok szén-dioxid tartalmának legalább 90 százalékát levásztják, mentesülnek a szén-dioxid -tanúsítványok kereskedelme alól.

4. E-autók töltésének korlátozása. Az angol mintát követve az elektromos autók privát töltőállomásokon történő töltése 11 és 22 óra között tilos áramhiány esetén (szélcsendes időszakokban).

5. A villamosenergia-adó eltörlése.

6. A szén-dioxid-adó emelésének felfüggesztése. A szén-dioxid-adónak 2022. január 1-től 25€/t CO₂-ről 30 €/t CO₂-re való emelését fel kell függeszteni.

7. Az atomerőművi kutatások újraindítása. Fel kell oldani az új, inherens biztonságú atomerőművi technológiák, de facto kutatási tilalmát. A szövetségi kormány energiakutatási programjában ezzel egy új súlypontot kell létrehozni. A Jülich és a Karlsruhei kutatóközpontokban a megfelelő osztályok megvannak. A szövetségi államokat fel kell szólítani, hogy állítsák vissza a korábbi egyetemi tanszékeket.

8. Az atomenergiának megújulóként való elismerése. Németország kövesse Franciaország és Lengyelország azon törekvését, hogy a taxonómiai rendeletben az atomenergia szén-dioxid-mentes technológiaként a megújulókkal azonos megítélés alá kerüljön.

9. A radioaktív hulladékok végleges tárolási helyének kutatására vonatkozó koncepció felülvizsgálata. A nagyaktivitású hulladékok végleges tárolóhelyének kutatását a költségvonzatai miatt le kell állítani. Mivel a hulladékok betárolására a század közepén kerülne sor, és a költségigény nagyobb, mint száz milliárd euró, ezért további alternatívákat is vizsgálni kell. Pl. együttműködés olyan országokkal, ahol már épülnek ilyen tárolók (Finnország, Svédország), vagy bekapcsolódás a belga „Myrrha” projektbe. Figyelembe veendő a lakosság várható ellenállása.

10. A szélerőművi-területigény felülvizsgálata. A szövetségi kormány vizsgálja felül a szélerőművek telepítésére hasznosítható területet, amely jelenleg az összes terület 0,9 százaléka. A széltornyok ugyanis a legközelebbi lakott épülettől 1000 m távolságra épülhetnek. Ennek újra definiálása szükséges, hogy 2030-ra a szélerőművi kapacitás megduplázható legyen.

11. A szél- és napenergia nem képesek az atomenergiát helyettesíteni. A szélerőművek említett telepítési korlátozása mellett 60 GW kapacitás létesíthető, amely alig több, mint a jelenlegi szárazföldi 55 GW kapacitás.

Amennyiben a szárazföldi szélenergiatermelést évi 105 TWh-ról 210 TWh-ra lehet emelni, és a tengeri szélerőművi kapacitást 8 GW-ról 20 GW-ra lehet növelni, ami 70 TWh többlettermelést jelent, 2030-ban akkor is csak maximum 280 TWh évi termeléssel lehet számolni.

A napenergia termelés 50 TWh növelésével elérhető lenne az évi 100 TWh termelés, amivel 2030-ra már pótolhatók lennének a kieső atomerőművi és szénerőművi termelések, de csak éves szinten számszakilag. Ugyanis a megújuló termelések nem akkor állnak rendelkezésre,

amikor a fogyasztók igénylik. A nagykapacitású energiatárolási lehetőségek hiányában, 2030-ban az akár többnapos szélcsendes és felhős időszakokban az áramhiányok nem lesznek elkerülhetők.

12. Az ipar, a hőellátás és az e-mobilitás számára nem áll rendelkezésre zöld áram. A 11. pont szerint 2030-ra még a villamosenergia biztonságos termeléséhez sem lesz elegendő megújuló kapacitás, így az ezen felüli egyéb ipari energiaigény, a hőellátás (fűtés!) és az e-mobilitás villamos energiával való kiváltása, ill. ellátása nem biztosítható.

13. Nincsen áram a zöld hidrogén előállítására. Az előzőkből következik, hogy semmilyen játéktere nem marad annak, hogy a hidrogénstratégia ökoáramra épülve megvalósulhasson. Gondoljuk csak meg: ha ökoáramból szélcsendes időszakokban újra áramot kell termelni az ökoáram – hidrogén – tárolás – új gázerőműben áramtermelés láncon keresztül, 25 %-os eredő hatásfokkal számolva, a primerenergia 75 %-a veszteségként elvész. Tehát négyszeres zöld primerenergia termelésre van szükség. Ha a plusz beruházási költségeket és a tárolási költségeket is figyelembe vesszük, akkor mintegy hatszoros költségigénnyel kell számolni.

14. A klímavédelmi törvény átdolgozása. A törvényben megfogalmazott célokat újra kell fogalmazni. Ugyanis 2030-ig a CO₂-kibocsátás csökkentése az energiagazdaságban 280-ról 108 millió tonnára, az iparban 186-ról 118 millió tonnára, az épületfűtések területén 118-ról 67 millió tonnára, a közlekedésben 151-ről 85 millió tonnára és a mezőgazdaságban 70-ről 56 millió tonnára nem érhető el.

A cikk további részéből csupán fontos mondatokat foglalunk csokorba:

- A működő atomerőművek leállítása felelőtlenység.
- Végre reális politikát kellene folytatni. Az IPCC azon javaslatát el kell fogadni, amely az atomenergia és a CCS-technológia alkalmazásáról szól.
- Egy versenyképes ipar számára megfizethető és biztonságos energiára van szükség.
- Ha ez a politika folytatódik, akkor Németország súlyos energiakrízis elébe néz. A jelenlegi energiapolitika megkérdőjelezi az egész politikai rendszert.
- Hogy Németországból a világklíma megmenthető, illuzórikus. Ezt a klíma- és energiapolitikát egyetlen nemzet sem fogja követni.
- „A továbbra is így” – tévút. Ha nem történik irányváltás, akkor magas energiaárakkal és fogyasztói korlátozásokkal kell számolni.
- Erőműveket leállítani lehet, de nem létező erőműveket nem lehet elindítani. 2021. aug. 14-én négy alumíniumkohót le kellett kapcsolni, hogy az ország a súlyosabb következményektől megvédhető legyen. Ez a befektetők számára biztosan nem vonzó.
- A szövetségi kormány klíma- és energiapolitikája csődöt mond a fizika, a gazdaság és a matematikai statisztika törvényei miatt. A szél- és naperőművek esetleges energiatermelésére nem lehet stabil ipart építeni.

A szakértők véleménye két fontos összegző mondatban:

- Németország energiapolitikáját reális pályára kell állítani.
- Németország talajáról a világklíma megmentése illúzió, következményei viszont: a jólét, a munkahelyek és az ipari értéktermelés megsemmisülése.

Röviden mit fűzhetünk a leírtakhoz, a német szakemberek intézkedési csomagjához?

1. Noha szakpolitikusokról van szó, a szakértelmükben nem kételkedhetünk, ellenkezőleg, csak gratulálhatunk. Hasonló véleményeket, értékeléseket már mi is régóta hangoztatunk (e honlapon is). Ez hitelesíti a véleményformálásunkat. Persze kerítésen kívülről könnyebb vélemény formálni. Ők viszont szakmai alapon keményen kimondják, hogy ezt az energiapolitikát nem lehet folytatni. Németország jövőjéről van szó.

2. Kihallik azonban, hogy pártjaik politikai szempontjait sem hagyhatják figyelmen kívül. Az intézkedési javaslataik megvalósításához a klímavédelmi törvény (EEG) lényegesen nagyobb mértékű átalakítására van szükség, mint ahogyan a 14. javaslati pontban szerepel. Véleményünk szerint a EEG-törvényt teljesen vissza kell vonni. Németországban politikai szinten már ez a vélemény is megfogalmazást nyer.

3. A véleményekben és a javaslatokban, de facto nem fogalmazódik meg, hogy az elhibázott energiapolitika a klímavédelmi politika következménye. Nem kerül egyértelműen megfogalmazásra, hogy a szén-dioxid kibocsátásának („zéró-null”) csökkentésére irányuló politika az alaphiba, minthogy a klímavédelmi politika alaptézise hibás. (A javaslatok szerint pl. maradna a szén-dioxid kereskedelem, az atomerőművek további üzemeltetése csak átmeneti, a szélenergia telepítési távolságának csökkentése, kapacitásuk megduplázása szerepel.) Röviden szólva: a pártok szakértői nem klímarealisták.

Ennek ellenére, minden nagyrabecsülésünkkel gratulálunk a résztvevő pártok szakértőinek!

(Petz Ernő, 2021. 10. 27.)